

Avvisning av saker etter opplæringsloven § 9 A-6

TOLKNINGSUTTALELSE | 01.02.2022

Utdanningsdirektoratet har svart på spørsmål fra Statsforvalteren som gjelder rekkevidden av vilkårene «rektor», «teken opp» og «saka».

Gjelder

- [Opplæringslova - § 9 A-6 Statsforvalteren si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker](#)

Vi viser til e-post av 22.09.2021 fra Statsforvalteren i Oslo og Viken. Statsforvalteren ønsker å få avklart enkelte problemstillinger knyttet til avvisning av saker etter opplæringsloven (oppl.) § 9 A-6, første ledd. Av bestemmelsen fremkommer det at:

«Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til statsforvaltaren etter at saka er teken opp med rektor».

Statsforvalterens spørsmål

Statsforvalteren ønsker å få avklart noen problemstillinger knyttet til vilkårene «rektor», «teken opp» og «saka».

Vilkåret «rektor» problematiseres ved at Statsforvalteren i praksis ser at sakene gjerne har vært tatt opp med en ansatt som rektor har delegert ansvaret til, men at rektor selv ikke er kjent med saken. Det stilles spørsmål ved om en slik praksis innfrir dette vilkåret.

Videre opplever Statsforvalteren at det ikke fremgår tydelig av rettskildene hva som menes med at saken må være «teken opp» med rektor. Det stilles spørsmål ved om rektor må ha blitt kontaktet direkte av elev/foreldre om saken, eller om det er tilstrekkelig at rektor har blitt gjort kjent med saken av andre ansatte ved skolen, via møtereferat eller lignende.

Til slutt ønskes det avklart nærmere hva som ligger i «saka». Problemstillingen illustreres ved at rektor i mange saker er kjent med enkelthendelser rundt den aktuelle eleven, men ikke nødvendigvis det konkrete forholdet som er meldt inn.

Vår vurdering

Ordlyden «rektor»

Ordlyden av «rektor» taler klart i retning av at det henvises til rektor personlig.

Det går frem av forarbeidene at det er:

«rektor, og ikke bare «skolen» [...] eleven og foreldrene må ta opp saken med. Dette vil sikre at rektor blir kjent med saken og kan involvere seg før den går til fylkesmannen. Rektor kan delegere oppgaven med å behandle henvendelsene og følge opp sakene til en annen ansatt på skolen, men ansvaret for at saken følges opp ligger likevel hos rektor. Regelen vil samsvare med varslingsregelen og kan virke som et insitament for å oppfylle varslingsplikten (se punkt 5.5.2.3). Det vil kunne være besværlig for en lærer dersom en elev tar opp en sak som inntil da er ukjent for rektor», jf. Prop. 57 L (2016-2017), side 41.

Disse uttalelsene viser at rektor har adgang til å delegere den praktiske oppfølgingen av slike henvendelser, men at ansvaret for at saken faktisk følges opp likevel ligger hos rektor. En delegering forutsetter informasjonsflyt fra de ansatte til rektor, noe som sikrer at rektor kan ivareta sitt overordnede ansvar. Formålet med denne ordningen er at rektor faktisk skal være kjent med saken, og ha mulighet til å involvere seg og iverksette tiltak før saken går videre til neste nivå, jf. Prop. 57 L (2016-2017), side 41. Dersom rektor faktisk har delegert oppgaven videre til noen, men selv ikke er kjent med saken, har ikke rektor hatt mulighet til dette.

På bakgrunn av dette er vår vurdering at rektor personlig må ha kjennskap til saken for at vilkåret «rektor» skal anses innfridd.

Ordlyden «teken opp»

Ordlyden av «teken opp» vil isolert sett ikke gi noen veiledning til spørsmålet fra Statsforvalteren.

Slik lovteksten er bygd opp, må imidlertid vilkårene «teken opp» og «rektor» sees i sammenheng. Dette støttes også av de siterte forarbeidsuttalelsene over. Dersom rektor kan delegere oppgaven med å

behandle henvendelsene og følge opp saken til en ansatt, vil det også være denne personen saken faktisk tas opp med.

Som nevnt over er formålet med ordningen at rektor faktisk blir kjent med saken, og har mulighet til å involvere seg og iverksette tiltak før saken går videre til neste nivå. Denne muligheten vil rektor fortsatt ha så lenge han er kjent med saken.

Vår vurdering er derfor at saken må være «teken opp» direkte med rektor, eller den rektor har delegert oppgaven til. For at rektors overordnede ansvar skal ivaretas må han imidlertid informeres om saken. Dette vil i praksis kunne skje via andre ansatte, møtereferat eller lignende.

Ordlyden «saka»

Ordlyden av «saka» tilsier at det er snakk om en konkret sak.

Dette støttes også av formålet med bestemmelsen, som nevnt under pkt. 3.1, om at rektor skal bli kjent med saken, og ha mulighet til å involvere seg og iverksette tiltak før saken går videre til neste nivå. Dersom rektor ikke har kjennskap til den konkrete saken, har han heller ikke forutsetningene for å kunne følge dette opp.

Vår vurdering er derfor at rektor må ha kunnskap om den konkrete sak som er meldt inn, for at vilkåret «saka» skal anses innfridd.

Vår referanse: 2021/9732